

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter (RP 187/2018 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Pekka Kärpänen, arbets- och näringsministeriet
- lagstiftningsråd Sari Rapinoja, miljöministeriet
- jurist Maria Holmi, Energimyndigheten
- ledande expert Carina Wiik, Teknologiindustrin rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes).

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter ändras, eftersom Europaparlamentets och rådets förordning om energimärkning förutsätter det. Lagen ska enligt propositionen ändras genom bestämmelser om påföljder för brott mot de skyldigheter som anges i förordningen. Dessutom föreslås det att bestämmelser som överlappar förordningen stryks och att vissa ändringar av teknisk natur görs i lagen.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2019.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utgångspunkter och mål

Propositionen utgår från behovet att ändra den nationella lagstiftningen till följd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 om fastställande av en ram för energimärkning (förordningen om energimärkning). Hos oss berörs lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter (1005/2008, ekodesignlagen). Energimärkning syftar till att göra det möjligt för kunderna att göra väl underbyggda val med utgångspunkt hur mycket energi energirelaterade produkter förbrukar. Det sparar energi och främjar samtidigt innovation och investeringar i tillverkningen av mer energieffektiva produkter.

Regleringen på EU-nivå kräver att medlemsstaterna antar bestämmelser om sanktioner och kontrollmekanismer för överträdelse av förordningen om energimärkning och de delegerade akterna och vidtar alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Denna proposition innehåller i huvudsak förslag till nationella regler om detta. Samtidigt ses ekodesignlagen över på så sätt att bestämmelser som överlappar förordningen stryks och vissa ändringar av teknisk natur görs.

De viktigaste förslagen

I 4 kap. i ekodesignlagen föreskrivs det om krav på energimärkning av en ekorelaterad produkt. I propositionen föreslås det att 15—18 och 18 a § upphävs eftersom de överlappar förordningen om energimärkning.

Syftet med de föreslagna ändringarna i 37 § i ekodesignlagen är att justera paragrafen så den uppfyller förordningens krav på nationella straffbestämmelser. Bestämmelserna ska ändras så att hänvisningen inte gäller de paragrafer som nu föreslås bli upphävda utan i stället förordningen om energimärkning.

Ekonomiutskottet anser att förslagen är befogade. Men i samband med utfrågningen av sakkunniga kom det fram att det finns ytterligare behov att ändra och precisera vissa bestämmelser om påföljderna och att en specialbestämmelse om skyldighet att lämna uppgifter bör upphävas. Det är framför allt fråga om exakthet i regleringen, iakttagandet av legalitetsprincipen och överlappningar med allmänna bestämmelser.

Ekonomiutskottet anser att den föreslagna 19 §, som gäller uppgifter som ska lämnas till konsumenterna vid distansförsäljning, innehåller likadana bestämmelser som den allmänna regleringen i direktivet om konsumenternas rättigheter. Detta beskrivs närmare i detaljmotiveringen, men utskottet anser att paragrafen bör strykas. När det gäller straffbestämmelserna i 37 § föreslår ekonomiutskottet att regleringen preciseras i synnerhet med hänsyn till legalitetsprincipen och dessutom föreslår utskottet att en bestämmelse som inte grundar sig på förordningen stryks.

Ekonomiutskottet tillstyrker lagförslaget, men med de ändringar som framgår närmare av detaljmotiveringen.

DETALJMOTIVERING

19 §. Uppgifter som ska lämnas till konsumenterna vid distansförsäljning. I den föreslagna 19 § i propositionen föreskrivs det om näringsidkares skyldighet att vid distansförsäljning i god tid innan avtal ingås ge konsumenten de uppgifter som ska lämnas på energimärket och i informationsbladet. Till innehållet motsvarar bestämmelsen den gällande lagen men därutöver föreslås ett omnämnande av sådan distansförsäljning som avses i förordningen om energimärkning. I direktiv 2011/83/EU om konsumenters rättigheter, som bygger på principen om fullständig harmonisering och som har ett allmänt tillämpningsområde, finns redan nu bestämmelser om vilken information som ska ges konsumenter vid distansförsäljning. Direktivet möjliggör ytterligare reglering bara på grundval av ett annat regleringsinstrument på EU-nivå. Vid behandlingen av denna proposition har det förblivit oklart om det finns behov av en särskild reglering och om detta ens är möjligt, och ekonomiutskottet anser därför att det inte finns någon grund för den 19 § som ingår i propositionen. Ekonomiutskottet ser det som viktigt att konsumentlagstiftningen inte utan goda skäl splittras upp som speciallagstiftning för enskilda sektorer. Utskottet föreslår därför att gällande 19 § upphävs och att ingen motsvarande bestämmelse tas in i lagen i det här skedet.

37 §. Straffbestämmelser. Avsikten med de föreslagna ändringarna är att i överensstämmelse med förordningen om energimärkning föreskriva om sanktioner för överträdelse av förordningen och de produktgruppspecifika rättsakterna. Under hörandet av sakkunniga lyftes det fram ett behov att precisera de föreslagna bestämmelserna i synnerhet med avseende på legalitetsprincipen. Den föreslagna 1 mom. 1 punkten avser brott mot skyldigheten enligt 6 § 2 mom. I den föreslagna 13 punkten kriminaliseras överträdelse av den skyldighet enligt 24 § som gäller besiktningsorganets uppgifter. Ekonomiutskottet anser att det i de bestämmelser hänvisningarna gäller finns skyldigheter som med avseende särskilt på den straffrättsliga legalitetsprincipen är inexakta och att det inte finns grund för straffbestämmelserna. Utskottet föreslår att hänvisningarna stryks. I förslaget till 37 § 1 mom. 1 punkt ska således hänvisningen till 6 § 2 mom. strykas, liksom hela 13 punkten i samma moment. Därmed blir 14 punkten i momentet 13 punkt.

I 37 § 1 mom. 7 punkten hänvisas det till 28 §, som gäller tillverkarens, den auktoriserade representantens, importörens eller någon annan näringsidkares skyldighet att lämna uppgifter. Formuleringen i propositionen kunde tolkas så att bestämmelsen inte ska tillämpas på den auktoriserade representanten om inte denne samtidigt är näringsidkare. Ekonomiutskottet föreslår att bestämmelsen korrigeras i tekniskt hänseende genom en allmän hänvisning till skyldigheten enligt 28 § att lämna uppgifter utan några särskilda begränsningar av vem skyldigheten gäller. Det föreslås därför att ordet "näringsidkares" stryks. Samtidigt stryks hänvisningen till 19 § eftersom utskottet föreslår att hela den paragrafen ska strykas.

Utskottet föreslår som en korrigering av teknisk natur att ordet "*jäljittleviä*" (efterliknande) fogas till 1 mom. 10 punkten i den finska språkdräkten, eftersom också underpunkt e avser efterliknande etiketter.

I 37 § 1 mom. 12 punkten nämns skyldigheten enligt artikel 4.3 i förordningen om energimärkning att i produkt databasen föra in uppgifter enligt bilaga I i fråga om modeller av vilka enheter släppts ut på marknaden före den 1 augusti 2017. Förordningen om energimärkning innehåller

Betänkande EkUB 20/2018 rd

inga sådana förpliktelser, utan den reglerar endast möjligheten att föra in uppgifter i produktdata-basen om modeller som släppts ut på marknaden före den 1 augusti 2017. Det finns därför ingen grund för en straffbestämmelse, menar utskottet, och föreslår att den hänvisningen i 12 punkten stryks.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 187/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter (1005/2008) 15—18, 18 a, 19 och 43 §, sådana de lyder, 15—18, 18 a och 19 § i lag 1009/2010 och 43 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1009/2010, samt

ändras lagens 1—2, 7, 8, 19 och 37 § samt 41 § 2 mom., sådana de lyder, 1, 2, 7 och 8 § delvis ändrade i lag 1009/2010 samt ~~19 och~~ 37 § och 41 § 2 mom. i lag 1009/2010 som följer:

1 §.

Lagens syfte

I denna lag föreskrivs det om kraven på ekodesign för energirelaterade produkter. I fråga om kraven på energimärkning av energirelaterade produkter gäller vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/1369 om fastställande av en ram för energimärkning och om upphävande av direktiv 2010/30/EU, nedan förordningen om energimärkning.

Syftet med denna lag är att främja hållbar utveckling genom att energieffektivitet, miljöprestanda och försörjningsberedskap i fråga om energi förbättras.

Betänkande EkUB 20/2018 rd

2 §.

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på sådana produkter som avses i artikel 1 i förordningen om energimärkning och på energirelaterade produkter för vilka Europeiska unionen utfärdar produktgruppspecifika krav.

Denna lag tillämpas inte på trafikmedel som är avsedda för transport av personer eller varor.

7 §.

Bedömning av energirelaterade produkters överensstämmelse med kraven

En tillverkare eller dennes auktoriserade representant ska innan en energirelaterad produkt släpps ut på marknaden eller tas i bruk se till att en bedömning av överensstämmelse görs för att säkerställa att den energirelaterade produkten uppfyller alla krav som ställs i denna lag.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om förfarandet för bedömning av energirelaterade produkters överensstämmelse med kraven.

8 §.

Försäkran om överensstämmelse

Innan en energirelaterad produkt släpps ut på marknaden eller tas i bruk ska en försäkran om att produkten överensstämmer med kraven avges. I försäkran om överensstämmelse ska tillverkaren eller dennes auktoriserade representant försäkra att den energirelaterade produkten överensstämmer med denna lag.

Den tekniska dokumentationen och försäkran om överensstämmelse ska finnas på finska eller svenska eller något annat språk som Säkerhets- och kemikalieverket har godkänt.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas i en försäkran om överensstämmelse utfärdas genom förordning av statsrådet.

~~19 §.~~

~~*Uppgifter som ska lämnas till konsumenterna vid distansförsäljning*~~

~~En näringsidkare ska vid sådan distansförsäljning som avses i förordningen om energimärkning och 6 kap. i konsumentskyddslagen (38/1978) i god tid innan avtal ingås ge konsumenten de uppgifter som ska lämnas på energimärket och i informationsbladet.~~

~~Genom förordning av miljöministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om de uppgifter om energirelaterade byggprodukter som ska lämnas vid distansförsäljning.~~

~~Genom förordning av arbets- och näringsministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om de uppgifter om andra energirelaterade produkter än byggprodukter vilka ska lämnas vid distansförsäljning.~~

Betänkande EkUB 20/2018 rd

37 §.

Straffbestämmelser

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryter mot

1) skyldigheten avseende design av produkter enligt ~~6 § 2 mom. eller~~ bestämmelser som utfärdats med stöd av 6 § 3 mom.

2) skyldigheten enligt 7 § att sörja för bedömningen av överensstämmelse med kraven,

3) skyldigheten enligt 8 § eller bestämmelser som utfärdats med stöd av 8 § att avge en försäkran om överensstämmelse,

4) tillverkares eller deras representanters skyldighet enligt 12 § att lämna uppgifter,

5) skyldigheten enligt 13 § 1 mom. att tillgänglighålla information,

6) skyldigheten enligt 14 § att tillgänglighålla information om en hållbar användning av den energirelaterade produkten, om den energirelaterade produktens ekologiska profil och fördelarna med ekodesign,

7) ~~näringsidkares~~ **skyldigheten** enligt ~~19 eller~~ 28 § att lämna uppgifter eller besiktningsorgans skyldighet enligt 33 § att lämna uppgifter,

8) leverantörers skyldighet enligt artikel 3.1—3.5 i förordningen om energimärkning att leverera tryckta etiketter och ett produktinformationsblad, att fästa ett energimärke, att säkerställa att etiketter och produktinformationsblad är korrekta, att så snart en enhet av en modell är i bruk begära ett medgivande från kunden för alla ändringar som skulle ha en negativ inverkan på parametrarna på enhetens energieffektivitetsetikett såsom de fastställs i den relevanta produktgrupp-specifika rättsakten eller att förhindra utsläppande på marknaden av produkter som är utformade så att en modells prestanda automatiskt ändras under provningsförhållanden,

9) återförsäljares skyldighet enligt artikel 5.1 a i förordningen om energimärkning att visa etiketten,

10) leverantörers eller återförsäljares hänvisningsskyldighet enligt artikel 6.1 a i förordningen om energimärkning, rättelseskyldighet enligt artikel 6.1 b, förbudet enligt artikel 6.1 c mot att tillhandahålla eller visa andra etiketter, märken, symboler eller påskrifter när det gäller produkter som omfattas av produktgrupp-specifika rättsakter, förbudet enligt artikel 6.1 d mot att tillhandahålla eller visa efterliknande etiketter när det gäller produkter som inte omfattas av produktgrupp-specifika rättsakter eller förbudet enligt artikel 6.1 e mot att tillhandahålla eller visa efterliknande etiketter när det gäller produkter som inte är energirelaterade,

11) skyldigheten enligt 20 § att använda finska och svenska,

12) leverantörers skyldighet beträffande produkt databasen enligt artiklarna 4.1 och 4.2 i förordningen om energimärkning att innan de på marknaden släpper ut en enhet av en ny modell som omfattas av en produktgrupp-specifik rättsakt föra in information om den nya modellen, såsom denna anges i bilaga I, i produkt databasens offentliga del och efterlevnadsdelen eller att göra en elektronisk version av den tekniska dokumentationen tillgänglig för granskning inom tio dagar från mottagandet av en begäran från marknadskontrollmyndigheterna eller kommissionen, ~~skyldigheten enligt artikel 4.3 att i produkt databasen föra in information, såsom denna anges i bilaga I, för modeller av vilka enheter släpptes ut på marknaden före den 1 augusti 2017,~~ leverantörers skyldighet enligt artikel 4.4. att i databasen ange när de inte längre släpper ut enheter av en modell på marknaden, skyldigheten enligt artikel 4.6 att efter det att den sista enheten av en modell har släppts ut på marknaden behålla informationen om denna modell i produkt databasens efter-

Betänkande EkUB 20/2018 rd

levnadsdel under en period på 15 år eller någon annan föreskriven tid och att behålla informationen i databasens offentliga del, **eller**

~~13) den skyldighet enligt 24 § som gäller besiktningsorganets uppgifter, eller~~

13) en begränsning eller ett förbud eller föreläggande som avses i 34 §, ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, *för brott mot bestämmelserna om krav på ekodesign för och energimärkning av produkter dömas till böter.*

Den som bryter mot ett förbud eller åläggande som har meddelats med stöd av denna lag och som förenats med vite får inte med stöd av 1 mom. dömas till straff för samma gärning.

Bestämmelser om CE-märkningsföreseelse finns i lagen om CE-märkningsföreseelse (187/2010).

41 §.

Ikraftträdande

Bestämmelserna om energimärkning tillämpas inte på sådana energirelaterade produkter vars tillverkning har upphört och som släppts ut på marknaden innan Europeiska kommissionens rättsakt om energimärkning av produktgruppen i fråga ska börja tillämpas.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 22.11.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Martti Mölsä blå
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Harry Harkimo liik
medlem Petri Honkonen cent
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Markus Lohi cent
medlem Lea Mäkipää blå
medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Joakim Strand sv
ersättare Teuvo Hakkarainen saf.

Betänkande EkUB 20/2018 rd

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.